

Poštovani čitatelji!

U prošlom broju časopisa objavili smo uvodni referat za panel raspravu održanu na simpoziju "Goriva 2000" u Šibeniku. Panel rasprava održana je na temu "Opći zahtjevi kvalitete goriva u Europi te stanje i perspektive prerade nafte u Hrvatskoj". U referatu su objavljeni i zaključci panel rasprave, što zajedno s ostalim izloženim referatima na Simpoziju daje čvrsto stručno polazište za važne odluke o razvoju naftnog gospodarstva u Hrvatskoj.

Stoga se još jednom osvrćemo na odrednice simpozija u Šibeniku koji se u pretežitom dijelu odvijao u području teme panel rasprave. Podsjetimo se, već su u I. obavijesti potencijalni autori pozvani da na Simpoziju sudjeluju svojim istraživačkim radovima koji bi pridonijeli pronalaženju najpovoljnijih rješenja razvoja proizvodnje i kvalitete goriva u Hrvatskoj, koja su uvjetovana potrebom integracije u europski prostor, ali i potrebom da se dinamika približavanja Europi uskladi s našim specifičnim okolnostima i mogućnostima.

U razvijenim zemljama, pa tako i u europskim, na snazi su vrlo strogi propisi za kvalitetu goriva koji su posljedica potrebe zaštite okoliša u uvjetima intenzivne energetske potrošnje koja karakterizira te zemlje. Stoga su na njihovom području nužne i skupe mjere zaštite.

Kod nas zbog neusporedivo niže potrošnje u svim sektorima korištenja energije još nisu neizbježne mjere zaštite kakve su propisane u razvijenim zemljama. Međutim, procesima integracije i opće globalizacije i nas se prisiljava da što prije prihvatimo iste stroge i skupe mjere zaštite. Moramo biti svjesni da su globalne i regionalne ekološke probleme izazvale razvijene zemlje koje su se pri tome obogatile, a sada od zemalja u razvoju traže da solidarno s njima razvijenima rješavaju nastale probleme i time zapravo otežaju i uspore vlastiti razvoj. Stoga je vrlo važno predložiti podnošljiva optimalna rješenja za naše približavanje europskim integracijama.

Istraživanja referirana na simpoziju "Goriva 2000" na tragu su rješenja ovog važnog i aktualnog problema, a posebice je tome doprinijela panel rasprava. Važno je, naime, naći odgovarajuću dinamiku razvoja tehnologije proizvodnje goriva odnosno pravodobne sposobnosti proizvodnje goriva potrebne kvalitete, usklađene s procesima europskih integracija. Ne prepoznamo li spomenuta optimalna rješenja, investicije u razvoj tehnologije neće iskazati nužnu efikasnost ulaganja što će onemogućiti razvoj ili čak ugroziti opstanak prerade nafte u nas.

Među referatima koji su na tragu rješavanja konkretnih problema koji stoje pred vratima, moramo posebno istaknuti rad S. Čulinovića i S. Ropara o dizelskom gorivu, objavljen u našem časopisu, u broju 5/2000. U tom se radu, uz postojeću kvalitetu, predlaže uvođenje na tržište novog tipa dizelskog goriva koje bi svojom kvalitetom odgovaralo primjeni u suvremenim osobnim vozilima s dizelovim motorom najnovije generacije. Ovaj rad izdvajamo kao tipičan primjer uspješnog primjenskog istraživanja s konkretnim rješenjem koje omogućava zadovoljenje svih segmenata populacije osobnih vozila, a domaća tehnologija prerade nafte sposobna je proizvesti odgovarajuće gorivo u količini koje zahtijeva tržište.

I na kraju, zbog njihove važnosti, donosimo zaključke panel rasprave, jer smatramo da ćemo opetovanim tiskanjem u našem časopisu omogućiti onima kojima su promakli da se s njima upoznaju, a onima koji su ih već pročitali da uvide njihovu aktualnost:

ZAKLJUČCI

- 1. Stalna i sustavna briga o kvaliteti goriva mora biti u osnovi poslovne politike naftnog gospodarstva, posebice prerade nafte.*
- 2. Kvaliteta goriva proizvedena u hrvatskim rafinerijama odgovara zahtjevima koji su propisani u Hrvatskoj, međutim, u nesuglasju je s pojedinim parametrima kvalitete koji se primjenjuju u Europi, posebice u EU. Potrebna je redovita kontrola goriva na hrvatskom tržištu proizvedenog u Hrvatskoj, ali i iz uvoza.*
- 3. S obzirom na sve strože ekološke kriterije u Europi, raste proizvodnja vozila koja zbog sofisticirane tehnološke izvedbe zahtijevaju goriva koja manje opterećuju okoliš (EU specifikacije 2000/2005).*
- 4. Prilikom uvođenja međunarodnih normi potrebno je nacionalnim dodacima rješavati njihovo usklađivanje hrvatskim potrebama i mogućnostima slično praksi u drugim europskim zemljama.*
- 5. Proizvodnja goriva sukladnih europskim kriterijima kvalitete predstavlja uvjet opstanka prerade nafte u Hrvatskoj, zbog postupne modernizacije voznog parka u Hrvatskoj, razvoja turizma i tranzitnog prometa, kao i zadržavanja i širenja tržišta hrvatskih rafinerija.*

6. *Zadržavanje i širenje tržišta moguće je samo optimalnim korištenjem sadašnjih ograničenih resursa uz istovremenu tehnološku modernizaciju rafinerija koja će to omogućiti – prvenstveno kvalitetom kao najvažnijim i odlučujućim čimbenikom.*
7. *Zbog značajnih investicija u tehnološki razvoj bit će potrebni, uz napore naftnog gospodarstva, i porezni poticaji kako se to prakticira i u razvijenim zemljama Europe.*
8. *Vrlo je važno odrediti dinamiku ulaganja u cilju postupnog dosizanja kritičnih parametara kvalitete – dakle, optimalno korištenje ograničenih finansijskih sredstava.*
9. *U prijelaznom razdoblju do zadovoljavajućeg stupnja tehnološke modernizacije, maksimalno koristiti postojeće tehnološke i logističke mogućnosti za proizvodnju ograničenih količina goriva, koja bi zadovoljila najzahtjevnija vozila, odnosno određene segmente tržišta (premium kvaliteta).*
10. *Zbog najavljenih problema u svezi rješavanja visokosumpornih teških ostataka razraditi opcije njihova korištenja (kogeneracija npr.). Ovaj problem moguće je riješiti samo u okviru šireg definiranja energetske politike zemlje.*
11. *Ulaskom Hrvatske u WTO i ubrzanim približavanjem EU problemi traže hitno rješavanje, ako ne trenutačnu realizaciju, ono svakako jasno definiranje ciljeva s određenim rokovima i načinima njihova postizanja. Takav pristup primjenjuje se u Europi i stoga se moraju dati jasni i čvrsto utemeljeni odgovori.*

Vaš urednik,

Mihael Zambeli